

Slidkransar, ickebinära genus och radikalhögerens jämställdhetsdiskurser

Rapport från den nionde nordiska konferensen om språk och kön

Gunilla Byrman & Stina Ericsson

Sedan starten i Uppsala 1991 har konferensen *Språk och kön* engagerat ett stort antal forskare i de nordiska länderna. 2015 års upplaga hölls på Linnéuniversitetet i Växjö den 15–16 oktober och samlade drygt 80 deltagare, både forskare och yrkesverksamma lärare. Konferensen välkomnade alla med intresse för språk och kön inom olika forskningsfält och innehöll även två särskilda spår, det ena om skola och normkritik och det andra om rättslingvistik och språkvård.

Fyra särskilt inbjudna plenartalare deltog i konferensen. Susanne V. Knudsen, Høgskolen i Vestfold, höll ett föredrag som knöt an till temat skola och normkritik, och talade om kön och text i skolan i ett intersektionellt perspektiv. Fatima-Zahra Lamrani, Université Mohammed V, Rabat, talade inom konferensstemat rättslingvistik, med fokus på genus i marockanska våldtäktsrättegångar. Plenarbidragen framförda av Finnur Friðriksson, Háskólinn á Akureyri, och Karin Milles, Södertörns högskola, ingår i denna volym och presenteras närmre nedan.

Utöver dessa fyra plenarföredrag hölls även 22 sektionföredrag på danska, engelska och svenska. En workshop i normkritisk pedagogik hölls av Renita Sörensdotter, Uppsala universitet; den samlade ett 30-tal deltagare, varav många lärare. Under konferensen hölls också en uppskattad, s.k. speed dating om genusforskning, där konferensdeltagarna parvis under 5 minuter kunde samtala och kort presentera sin forskning för varandra. I detta evenemang deltog 60 av konferensens deltagare.

En inbjudan om skriftliga bidrag gick ut till alla plenar- och sektionföredragshållare efter konferensen, vilket resulterade i de 14 skriftliga bidrag som ingår i denna volym, skrivna på engelska eller svenska. De är ordnade i bokstavsordning, med plenarföredrag först och sektionföredrag därefter. Bland plenarbidragen ger Finnur Friðriksson en översikt över forskningen om språk och kön på Island, både i samtiden och historiskt, och bidrar även med en studie av genusperspektiv på isländskt språkbruk i sociala medier. Karin Milles diskuterar feministisk språkplanering och språkaktivism i framförallt Sverige, även detta ur ett historiskt perspektiv, och ställer frågan om relevansen av sådan språkplanering och språkvård för språkvetare.

Bland sektionsbidragen är det några som knyter an till konferens temat om språkvård. Maria Bylin undersöker attityder till adjektivändelserna *-a* och *-e* som de framträder i mejlfrågor till Språkrådets rådgivningstjänst, medan Karin Milles, Jessica Holmdahl, Ida Melan-

der, Lisa Hjortek och Kerstin Fugl-Meyer undersöker hur ordet *slidkrans*, som ersättning för *mödomshinna*, fungerar bland vårdpersonal och besökare på ungdomsmottagningar. Alexis Rancken studerar queera självbenämningar på könsidentiteter och sexualiteter, och ifrågasätter därigenom de fasta kategorier som ofta används inom sociolingvistisk forskning. Konferenstemat rättslingvistik framträder i Gunilla Byrmans och Ulf Drugges bidrag, en analys av språket i texter kopplade till domstolsfall om våld i nära relationer, i både ett samtida och ett historiskt material.

Bland de bidrag som hanterar språk och kön ur andra perspektiv är det flera som analyserar mediematerial av olika slag. Gunilla Byrman och Astrid Skoglund granskar framställningen av äldre kvinnor och män i ord och bild i dagspressen, medan Lena Lind Palicki visar hur skribenter i tidskriften *Darling* på 1990-talet skrev sig till att bli feminister genom olika språkliga strategier. Jonita Siivonen undersöker hanteringen av Finlands *könsneutrala* eller *jämlika äktenskapslag* hos olika finska mediehus, Hans T. Sternudd analyserar unga kvinnors uttryck för dåligt-mående i text och bild och Eva Sundgren undersöker konstruktionen av kön genom att studera *hennes* och *hans* i tidningstext.

Bland övriga bidrag gör Linus Ekman och Robin Engström en analys av synen på jämställdhet hos Sverigedemokraterna baserat på ett intervjumaterial, medan Linnea Gustafsson undersöker ojämlika könskonstruktioner bland smeknamn och öknamn, så kallade *binamn*. Slutligen bidrar Hanna Hallgren med en text som härrör ur genusvetenskaplig, konstnärlig forskning. Hallgrens metod innebär att själva språket – skrivandet – fungerar som ett tankeverktyg, och hon använder detta för att utforska jaget i feministiska texter.

Tack till Crafoordska stiftelsen, Institutionen för konst och humaniora, och rektors fond för strategiska medel, båda vid Linnéuniversitetet. Dessa tre och alla deltagare möjliggjorde en framgångsrik konferens med goda genussamtal. Tack också till alla anonyma granskare av de skriftliga bidragen.

Vi lämnar med varm hand över Språk och kön-stafettpippen närmast till Háskólinn á Akureyri och därefter till kommande konferenser!

Linnéuniversitetet, Växjö, 9 juni 2017

Gunilla Byrman & Stina Ericsson